

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2022

1239/2022

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus avohoidon ja laitoshoidon määrittelyn perusteista

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 7 §:n 3 momentin, sellaisena kuin se on laissa 553/2022, sairausvakuutuslain (1224/2004) 2 luvun 4 §:n 3 momentin, sellaisena kuin se on laissa 564/2022, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) 11 §:n 4 momentin, sellaisena kuin se on laissa 561/2022, sekä terveydenhuoltolain (1326/2010) 67 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se on laissa 581/2022, nojalla:

1 §

Asetuksen tarkoitus

Tässä asetuksessa määritetään perusteet, joiden mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu on laitoshoidon tai avohoidon. Lisäksi asetuksessa säädetään perusteista, joiden mukaan laitoshoidon on julkista tai jatkuvaa. Asetuksella säädetään myös neuvottelumenetelmästä Kansaneläkelaitoksen ja hyvinvointialueen tai hyvinvointiyhtymän välillä sekä tähän liittyvästä lausuntomenettelystä.

2 §

Soveltoamisala

Tämän asetuksen mukaiset perusteet avohoidon ja laitoshoidon määrittämiselle koskevat hyvinvointialueita ja hyvinvointiyhtymiä niiden järjestäessä sosiaali- ja terveyspalveluja tai niiden muuttaessa palveluiden luonnetta.

Lisäksi perusteet koskevat Kansaneläkelaitosta sen ratkaistessa henkilön oikeutta niihin eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007), sairausvakuutuslain (1224/2004) sekä Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) mukaisiin etuuksiin, joissa etuuden myöntäminen tai myönnetyn etuuden määrä edellyttää rajanvetoa avo- ja laitoshoidon sekä yksityisen ja julkisen laitoshoidon välillä.

3 §

Toiminnan määrittelyn perusteet

Laitoshoidolla tarkoitetaan ylläpidon, hoidon ja huolenpidon sisältävää toimintaa sairaalassa, hoitolaitoksessa tai muussa vastaavassa toimintayksikössä. Lisäksi laitoshoidon on hoito vastaavassa sosiaalihuollon laitoksessa. Henkilölle järjestetty hoito on laitoshoidon aina, kun hoito on järjestetty sairaalan tai terveyskeskuksen vuodeosastolla.

4 §

Julkisen ja yksityisen laitoshoidon rajanveto

Yksityisessä laitoshoidossa olevaksi henkilö katsotaan silloin, kun hän on itse tehnyt sopimuksen yksityisen palvelujentuottajan kanssa ja hän vastaa itse yli puolesta palvelusta perittävistä maksusta.

5 §

Eräiden palvelumuotojen määrittely

Hyvinvointialueen tai hyvinvointiyhtymän järjestäessä palveluja katsotaan niitä saava henkilö aina avohoidossa olevaksi seuraavissa tapauksissa:

- 1) perhehoitolain (263/2015) mukaisessa perhehoidossa oleva henkilö;
- 2) omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 2 §:ssä tarkoitettua omaishoitoa saava henkilö;
- 3) sosiaali- tai terveydenhuollon laitoksen järjestämää päivä- tai yöhoitoa saava henkilö kotona ollessaan;
- 4) lastensuojelulain (417/2007) nojalla järjestettyä hoitoa saava henkilö;
- 5) jaksottaisessa laitoshoidossa oleva henkilö laitushoitajaksojen välisenä aikana;
- 6) kotisairaanhoidossa oleva henkilö; sekä
- 7) erikoissairaanhoidon järjestämä hoito potilaan kotona. Tällainen hoito on verrattavissa sairaalan poliklinikalla annettavaan hoitoon. Sairaalan henkilökunnan potilaalle annama lääkehoito on sairaalan vastuulla niin toiminnallisesti kuin kustannustenkin osalta samalla tavalla kuin sairaalan poliklinikalla annettavat lääkkeet.

Edellä 1 momentista poiketen perhehoidossa oleva henkilö ja omaishoitoa saava henkilö katsotaan kuitenkin laitoshoidossa olevaksi silloin, kun henkilö on laitoshoidossa.

6 §

Laitoshoidon jatkuvuuden käsite eläkkeensaajan asumistuessa

Eläkkeensaajan asumistuessa vasta jatkuva laitushoito vaikuttaa etuuksien maksamiseen. Jos laitushoito ei ole yhdenjaksoista, se katsotaan jatkuvaksi, kun

- 1) laitushoitopäiviä on vähintään 90;
- 2) kotonaoloajat kestävät yhdenjaksoisesti 15 päivää tai vähemmän; ja
- 3) laitushoitotaksot ovat keskimäärin pitempiä kuin kotonaoloajaksot.

Päiviä laskettaessa hoidon alkamispäivä lasketaan hoitopäiväksi ja päättymispäivä kotonaolopäiväksi, vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen mukaan hoitopäivällä tarkoitetaan myös laitoksesta lähtöpäivää. Laitoshoidon jatkuvuus keskeytyy, kun etuudensaaja on kotona yhtäjaksoisesti vähintään 16 päivää.

Pelkkä laitoksen kirjoissa olo ei aiheuta etuuksien maksamisen keskeyttämistä. Etuudensaajan lähtiessä vähintään 16 päivää kestäväälle lomalle, hoidon katsotaan päättyvän, vaikka hänet pidettäisiinkin edelleen laitoksen kirjoissa ja häneltä perittäisiin hoitomaksu.

Hoitoa ei pidetä jatkuvana eikä etuuksien maksamista keskeytetä, jos:

- 1) kysymyksessä on pelkkä päivä- tai yöhoito; taikka
- 2) etuudensaaja on toistuvasti yhtä pitkät ajat kotona kuin laitoksessa.

7 §

Hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän ilmoitusvelvollisuus

Hyvinvointialueen tai hyvinvointiyhtymän on Kansaneläkelaitoksen pyynnöstä ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle jokaisesta uudesta tai toiminnan sisällön osalta muuttu-

neesta laitoksesta, laitoshoidon ostopalvelusta, ja asumispalveluja järjestävästä avohoidon toimintayksiköstä.

8 §

Kansaneläkelaitoksen ilmoitusvelvollisuus

Jos Kansaneläkelaitos pitää henkilön etuusasian ratkaisuun vaikuttavaa sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikköä laitoksena tai yksityisen toimintayksikön järjestämää laitoshoidoa julkisena, sen on ilmoitettava asiasta toimintayksikköä ylläpitävälle hyvinvointialueelle tai hyvinvointiyhtymälle.

Jos Kansaneläkelaitos henkilön etuuspäätöstä valmisteltaessa katsoo perustelluksi poiketa ratkaisulinjastaan, jonka samassa toimintayksikössä hoitoa saaville vakuutetuille vastaavasta asiasta tehdyt ratkaisut muodostavat, asiasta on ilmoitettava vakuutetun hyvinvointialueelle tai hyvinvointiyhtymälle.

9 §

Neuvotteluvelvollisuus ja -menettely

Jos Kansaneläkelaitos ja hyvinvointialue tai hyvinvointiyhtymä ovat erimielisiä siitä, onko edellä 7 tai 8 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen mukainen toiminta avo- tai julkista laitoshoidoa on Kansaneläkelaitoksen tai hyvinvointialueen tai hyvinvointiyhtymän tehtävä ilmoituksen tekijälle vaatimus asiaa koskevan neuvottelun järjestämisestä. Vaatimus on tehtävä kahden viikon kuluessa siitä, kun Kansaneläkelaitos, hyvinvointialue tai hyvinvointiyhtymä on vastaanottanut ilmoituksen.

Jos Kansaneläkelaitos, hyvinvointialue tai hyvinvointiyhtymä on esittänyt 1 momentissa tarkoitetun vaatimuksen, Kansaneläkelaitoksen ja hyvinvointialueen tai hyvinvointiyhtymän on neuvoteltava keskenään siitä, onko toimintayksikön järjestämä sosiaali- tai terveyspalvelu julkista laitoshoidoa.

Kansaneläkelaitoksen oikeudesta saada neuvottelumenettelyä varten asian ratkaisemiseksi välttämättömiä tietoja säädetään eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 46 §:ssä, sairausvakuutuslain 19 luvun 2 §:ssä ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 59 §:n 3 momentissa.

10 §

Kuuleminen

Jos edellä 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu neuvottelu koskee yksityisen palveluntuottajan toimintayksikköä, asianomaista palveluntuottajaa on kuultava neuvottelujen yhteydessä.

Jos Kansaneläkelaitos on tehnyt 8 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen, neuvotteluissa on kuultava asianomaista toimintayksikköä.

Toimintayksikön asiakkaille on tarvittaessa varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Jos neuvottelussa on kysymys siitä, pidetäänkö vakuutetulle annettua hoitoa julkisena, vakuutetulle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi asiassa.

11 §

Lausunnon pyytäminen sosiaali- ja terveysministeriöltä

Jos hyvinvointialue tai hyvinvointiyhtymä ja Kansaneläkelaitos ovat 9 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa neuvotteluissa eri mieltä siitä, onko kysymyksessä julkinen laitoshoido, hyvinvointialueen tai hyvinvointiyhtymän ja Kansaneläkelaitoksen on yhdessä tai erik-

1239/2022

seen pyydettyä asiasta sosiaali- ja terveysministeriön lausunto. Kansaneläkelaitos ratkaisee asian lausunnon saatuaan.

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Tällä asetuksella kumotaan avohoidon ja laitoshoidon määrittelyn perusteista 29 päivänä joulukuuta 2009 annettu sosiaali- ja terveysministeriön asetus (1806/2009).

Helsingissä 20.12.2022

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen

Erityisasiantuntija Kaisu Harju-Kolkka